

Pro gradu -tutkielman arviointikriteerit alkaen 1.8.2021

Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta / Kasvatustieteiden laitos ja Opettajankoulutuslaitos (Hyväksytty tiedekuntaneuvostossa 22.4.2021)

Osa-alue 1. Teoreettinen/käsitteellinen tausta sekä tutkimustehtävä ja -kysymys/-kysymykset

	Tutkimuksen merkityksellisyys ja uuden tiedon tuottamisen osoittaminen (esim. teoreettisuus, ajankohtaisuus)	Tutkimuksen kannalta olennaisen aiemman kirjallisuuden käsittely ja aiheen rajaus	Tutkittavan aiheen käsitteellistäminen	Tutkimustehtävän ja -kysymyksen/-kysymysten selkeys ja niiden yhteys teoreettiseen/käsitteelliseen taustaan
1	Tutkimuksen merkitys perustellaan osittain, ja perustelut ovat pinnallisia.	Lähteiden käytössä on heikkouksia, esim. suppeus, liiallinen laajuus, lähdekriittisyyden puute, toisen käden lähteiden käyttö.	Teoreettinen/käsitteellinen lähestymistapa on heikko tai se on valittu tai rajattu huonosti suhteessa tutkimustehtävään.	Tutkimustehtävän ja -kysymyksen/-kysymysten määrittelyssä on puutteita tai epä johdonmukaisuutta. Yhteys teoreettiseen/käsitteelliseen taustaan puuttuu tai on erittäin puutteellinen.
2	Tutkimuksen merkityksen perustelut jäävät väljiksi tai kiinnittymättä ajankohtaiseen tieteelliseen keskusteluun.	Lähteiden käytössä on joitakin puutteita, esim. kansainvälisten lähteiden niukkuus, painottuminen ei-tieteelliseen kirjallisuuteen. Lähteiden käyttö on epä johdonmukaista.	Tutkittavan ilmiön teoreettinen tarkastelu ja käsitteellistäminen on referoivaa ja luettelomaista. Käsitteiden välisten suhteiden kuvaus on puutteellista.	Tutkimustehtävän ja -kysymyksen/-kysymysten määrittelyssä on joitakin epä johdonmukaisuuksia ja epäselvyyksiä. Yhteys teoreettiseen/käsitteelliseen taustaan on puutteellinen.
3	Tutkimuksen merkitys perustellaan liittämällä se aiheen kannalta keskeiseen tutkimustietoon.	Lähteiden käyttö ilmentää riittävää kotimaisen ja kansainvälisen kirjallisuuden tuntemusta. Lähteet on valittu hyvin, ja niiden määrä on riittävä, niitä ei ole liikaa eikä liian vähän.	Valitut käsitteet ja teoreettinen/käsitteellinen lähestymistapa kuvataan asiallisesti.	Tutkimustehtävä ja -kysymys/-kysymykset ovat selkeästi määriteltyjä, ja niiden yhteys teoreettiseen/käsitteelliseen taustaan on johdonmukainen.
4	Tutkimus merkityksellisyys perustellaan eri näkökulmista esimerkiksi osoittamalla sen ajankohtaisuus sekä uuden tiedon tuottaminen pohjaten aiempaan aiheen kannalta keskeiseen tutkimuskirjallisuuteen.	Lähteiden käyttö ilmentää kiitettävää kotimaisen ja kansainvälisen kirjallisuuden tuntemusta. Lähdekriittisyys tulee esiin keskeisen kirjallisuuden valinnassa ja arvioinnissa.	Tutkittavan ilmiön teoreettinen/käsitteellinen tarkastelu sekä käsitteiden käyttäminen on selkeää ja johdonmukaista. Keskeinen teorian tieto ja aikaisempi tutkimustieto on kuvattu tiiviisti ja olemassa olevaa tietoa selkeästi yhteen vetäen.	Tutkimustehtävä ja -kysymys/-kysymykset ovat selkeästi määriteltyjä, ja niiden yhteys teoreettiseen/käsitteelliseen taustaan on johdonmukainen ja aikaisemman tutkimuksen valossa vahvasti perusteltu.
5	Tutkimuksen merkityksellisyys perustellaan monipuolisesti esimerkiksi osoittamalla sen ajankohtaisuus ja uuden tiedon tuottaminen tuoden ansiokkaasti esiin olemassa olevan tutkimustiedon keskeiset aukot.	Lähteiden käyttö ilmentää erinomaista kotimaisen ja kansainvälisen kirjallisuuden tuntemusta. Lähteiden käyttö osoittaa oivaltavaa lähdekriittisyyttä sekä tieteenalan syvällistä ymmärtämistä.	Tutkittavan ilmiön teoreettinen/käsitteellinen tarkastelu on johdonmukaista ja ansiokasta. Käsitteiden hallinta on moitteetonta ja oivaltavaa. Teoriaa tai aikaisempaa tutkimusta jäsennellään uudelleen ja synteesi tuottaa uusia näkökulmia.	Tutkimustehtävä ja -kysymys/-kysymykset ovat selkeästi määriteltyjä, ja niiden yhteys teoreettiseen/käsitteelliseen taustaan on johdonmukainen ja aikaisemman tutkimuksen valossa selkeästi perusteltu. Tutkimustehtävä ja -kysymys/-kysymykset ovat innovatiivisia, ja niillä pyritään uuden tiedon tuottamiseen.

Osa-alue 2. Aineisto, analyysimenetelmät ja eettisten kysymysten tarkastelu

	Aineiston keruutapojen/-menetelmien taustoittaminen: valinta, kuvaus ja perustelut	Aineiston hankinnan prosessin kuvaus	Aineiston riittävyys, laatu ja sopivuus tutkimuskysymyksiin	Analyysien sopivuus tutkimuskysymyksiin ja analyysien toteuttaminen (esim. virheettömyys, innovatiivisuus, syvällisyys)	Aineiston analyysin kuvauksen selkeys	Tutkimuksen eettisten kysymysten tarkastelu
1	Aineistonkeruumenetelmien taustoittaminen on puutteellista tai epäjohdonmukaista.	Aineiston hankinnan kuvaus on puutteellista ja epätarkkaa ja sisältää vain yksittäisiä huomioita.	Aineisto on vaatimaton, hajanainen tai epäedustava tutkimuskysymyksiin nähden.	Aineiston analyysimenetelmät ovat epätarkoituksenmukaisia ja niiden käyttö on vaatimatonta.	Analyysien kuvaus puuttuu tai sisältää vain joitain analyysihin väljästi liittyviä hajanaisia huomioita.	Eettisiä kysymyksiä on käsitelty puutteellisesti.
2	Aineistonkeruumenetelmien valinta ja perustelut on kuvattu pinnallisesti, mutta ne mahdollistavat tutkimustehtävään vastaamisen.	Aineiston hankinnan kuvaus on pääosin selkeää mutta paikoitellen epätarkkaa ja puutteellista.	Aineiston laadussa tai määrässä on puutteita, eikä se mahdollista kaikilta osin tutkimuskysymyksiin vastaamista.	Aineisto on analysoitu pintapuolisesti tai analyysissa on menetelmällisiä puutteita tai virheitä.	Analyysin kuvaus on pääosin selkeää mutta se sisältää puutteita tai virheitä.	Eettisiä kysymyksiä pohditaan kapeasti ja lähteitä hyödynnetään vain jonkin verran?
3	Aineistonkeruumenetelmät on valittu ja perusteltu tutkimustehtävän mukaisesti.	Aineiston hankinnan olennaiset vaiheet on selkeästi kuvattu.	Aineisto on riittävän laaja ja mahdollistaa hyvin tutkimustehtäviin/-kysymyksiin vastaamisen.	Analyysit on tehty tutkimustehtävän ja aineiston luonteen kannalta niin, että aineiston keskeisin anti on hyödynnetty.	Analyysien olennaiset kohdat on kuvattu selkeästi ja pääsääntöisesti oikein sekä metodikirjallisuutta jossain määrin hyödyntäen.	Eettisessä tarkastelussa on huomioitu tärkeimpiä omaan tutkimusprosessiin liittyviä kriittisiä kohtia lähteitä hyödyntäen.
4	Aineistonkeruumenetelmät on kuvattu tarkasti ja niiden valinta on perusteltu tutkimustehtävän kannalta kiitettävästi.	Aineiston hankinta on kuvattu johdonmukaisesti ja aukottomasti vaihe vaiheelta relevanttia metodikirjallisuutta hyödyntäen.	Aineisto on laaja ja monipuolinen suhteessa valittuun metodeen lähestymistapaan ja mahdollistaa kiitettävästi tutkimustehtäviin/-kysymyksiin vastaamisen.	Analyysi on toteutettu johdonmukaisesti ja huolellisesti. Aineistoa on käytetty tarkoituksenmukaisesti, ja sen analyysi noudattaa tarkasti valitun metodisen lähestymistavan käytänteitä.	Analyysi ja sen eteneminen on kuvattu vaihe vaiheelta yksityiskohtaisesti ja kattavasti hyödyntäen analyysitavan kannalta olennaista metodikirjallisuutta, myös kansainvälistä.	Eettisessä tarkastelussa on huomioitu monipuolisesti kaikki omaan tutkimusprosessiin mahdollisesti liittyvät eettiset ratkaisut niitä kirjallisuuden pohjalta kriittisesti ja jäsentyneesti arvioiden.
5	Aineistonkeruumenetelmät on kuvattu erityisen tarkasti mutta tiiviisti. Niiden valinta on perusteltu tutkimustehtävän kannalta monipuolisesti ja metodikirjallisuutta oivaltavasti hyödyntäen.	Aineiston hankinta on kuvattu vaihe vaiheelta tarkasti ja tiiviisti valittuja ratkaisuja metodikirjallisuuteen oivaltavasti peilaten. Aineiston hankinta on raportoinnin perusteella tarvittaessa toistettavissa.	Aineisto soveltuu erinomaisesti tutkimuskysymyksiin vastaamiseen (esim. ainutkertainen tai syvälinen). Aineisto mahdollistaa tutkimuskysymysten kannalta tarkasti kohdenetutut analyysit.	Analyysi on tehty huolellisesti ja taitavasti hyödyntäen aineistoa tarkoituksenmukaisesti ja huomioiden sen rikkautta ja yksityiskohtia. Analyysi on metodologisesti korkeatasoinen, ja se sisältää mahdollisesti myös menetelmän kehittelyä.	Analyysi ja sen eteneminen on kuvattu vaihe vaiheelta loogisesti, tarkasti ja taitavasti. Analyysin kuvauksessa on sovellettu valittuun analyysitapaan liittyvää metodikirjallisuutta, myös kansainvälistä, oivallisesti ja syvällisesti ymmärtäen.	Tutkimuseettisten kysymysten tarkastelu on kriittistä ja oivaltavaa. Kaikki omaan tutkimusprosessiin mahdollisesti liittyvät tutkimuseettiset kysymykset on huomioitu asiantuntevasti ja liittäen ne kiinteästi työn eri osiin.

Osa-alue 3. Tulosten esittäminen

	Tulosten raportointi valitun metodin mukaisesti	Tulosten kuvauksen tiiviys ja systemaattisuus mutta samalla riittävä laajuus	Tutkimuskysymykseen/-kysymyksiin vastaaminen	Tulosten havainnollistaminen tarkoituksenmukaisesti (esim. kuvat, taulukot, aineistoesimerkit)
1	Tulosten esitystapa ei vastaa tai vastaa heikosti käytettyä metodia.	Tulosten kuvaus on hajanaista, pintapuolista tai rönsyilee aiheen ulkopuolelle. Tarkastelu on puutteellista ja luettelomaista tai tuloksina esitetään tulkintoja, joita aineisto ei tue.	Tutkimuskysymykseen/-kysymyksiin vastaaminen on vaillinaista.	Tuloksia ei ole havainnollistettu tarkoituksenmukaisissa kohdissa vaan esitystapa on luettelomainen tai puutteellinen.
2	Tulosten esitystapa vastaa osin käytettyä metodia ja/tai on osin konventioiden mukainen.	Tulosten kuvaus on osin kohdentunutta ja oleellista, mutta osin puutteellista ja/tai ei perustu aineistoon.	Tutkimuskysymykseen/-kysymyksiin vastataan hajanaisesti ja/tai pinnallisesti.	Tulosten havainnollistamisessa on puutteita ja/tai tulosten esittäminen on toteavaa eikä tuloksia avata riittävästi.
3	Tulokset on raportoitu valitun metodin konventioiden mukaisesti.	Tulosten kuvaus kattaa oleellisen tehdyistä analyyseistä. Tulokset perustuvat aineistoon.	Kaikkiin tutkimuskysymyksiin vastataan.	Tulokset on esitetty selkeästi ja jäsenellysti (mm. näytteitä aineistosta, taulukoita, kuvia).
4	Tulokset on raportoitu valitun metodin konventioiden mukaisesti ja tulosten jäsentely ja niiden raportointi on käsitteellisesti tarkkaa.	Analyysien tulokset perustuvat aineistoon, ja ne esitetään tiiviisti ja systemaattisesti.	Kaikkiin tutkimuskysymyksiin vastataan siten, että tulososiesta muodostuu ehjä kokonaisuus.	Tulokset on esitetty selkeästi ja jäsenellysti ja tuloksia on havainnollistettu monipuolisesti.
5	Tulosten raportointi on linjassa valitun metodin konventioiden kanssa ja raportointi toteutetaan itsenäisesti ja uutta luovalla tavalla. Tulosten jäsentely ja niiden raportointi on käsitteellisesti tarkkaa/oivaltavaa.	Tulokset on esitetty oivaltavasti, taitavasti, johdonmukaisesti ja loogisesti seuraten tehtyä analyysiä.	Tutkimuskysymykseen/-kysymyksiin vastataan syvällisesti, ja näin tulososasta muodostuu eheä ja johdonmukainen kokonaisuus, joka vastaa tutkimustehtävään.	Tuloksia on havainnollistettu monipuolisesti ja poikkeuksellisen tarkasti/oivaltavasti.

Osa-alue 4. Tulosten tulkinta, johtopäätökset ja tutkimuksen luotettavuus

	Tulosten suhteuttaminen aikaisempaan teoreettiseen/käsitteelliseen taustaan ja tutkimustietoon	Tulosten merkityksen pohtiminen ja johtopäätökset sekä jatkotutkimustarpeiden perusteleminen	Tutkimusprosessin vahvuuksien ja puutteiden tarkastelu (esim. käsitteellistäminen, menetelmät, tulokset, rajoitukset)	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi
1	Tulosten tarkastelussa pitäydytään havainnoissa ja löydöksissä sellaisenaan. Teoreettisen/käsitteellisen taustan ja tulosten vuoropuhelu puuttuu.	Tulosten merkityksen pohdinta on niukkaa tai painottuu tavalla, johon tulokset eivät anna mahdollisuutta. Johtopäätösten esittely on puutteellista tai epäjohtonmukaista. Jatkotutkimustarpeiden tunnistaminen on vähäistä tai se puuttuu kokonaan.	Tutkimusprosessin tarkastelu on puutteellista tai epätarkoituksenmukaista.	Luotettavuustarkastelu sisältää hajanaisia luotettavuuteen liittyviä havaintoja.
2	Tulosten tulkinta ja pohdinta sisältävät paikoin jäsenneltyä teoreettisen/käsitteellisen taustan ja tulosten vuoropuhelua. Pohdinta on kuitenkin tuloksia toistavaa tai yhteys tuloksiin on vähäistä.	Suurin osa tulosten merkityksen pohdinnasta sekä tuloksista johdetuista johtopäätöksistä on perusteltuja. Jatkotutkimustarpeita on esitetty, mutta ne eivät kiinnity yksiselitteisesti tutkimuksen aihepiiriin.	Tutkimusprosessin tarkastelu sisältää yksittäisiä pinnallisia huomioita prosessin eri osa-alueista (käsitteellistäminen, menetelmät, tulokset, rajoitukset).	Luotettavuuden arviointi tapahtuu yleisellä tasolla ilman selkeää yhteyttä käytettyihin menetelmällisiin ratkaisuihin. Lähteitä hyödynnetään jonkin verran mutta ei kattavasti.
3	Tulosten tulkinta ja pohdinta sisältävät jäsenyntyä teoreettiseen/käsitteellisen taustan ja tulosten vuoropuhelua. Pohdinnassa on selkeä yhteys tutkimustehtävään.	Tulosten merkitystä ja johtopäätöksiä on pohdittu perustellusti. Aihepiiriin liittyviä toteuttamiskelpoisia jatkotutkimusehdotuksia on esitetty.	Tutkimusprosessin tarkastelu sisältää joitakin keskeisiä huomioita joistakin osa-alueista (käsitteellistäminen, menetelmät, tulokset ja rajoitukset).	Luotettavuustarkastelu on perusteltua ja käytettyjen menetelmällisten ratkaisujen kannalta tarkoituksenmukaista ja perustuu lähteisiin.
4	Tulosten tulkinta ja pohdinta on käsitteellisesti vahvaa ja liittyy saumattomasti tutkimustehtävään, mikä johtaa tutkittavan ilmiön jäsenytymiseen ja monipuoliseen tarkasteluun.	Tulosten merkitystä on pohdittu monipuolisesti sekä käytännön että tieteenalan näkökulmista, ja johtopäätökset perustuvat tuloksiin. Jatkotutkimusehdotukset ovat relevantisti omista tutkimustuloksista nousevia ja niitä perustellaan kiitettävästi kirjallisuudella.	Tutkimusprosessin tarkastelu on monipuolista mutta painottuu syvällisesti vain joihinkin osa-alueisiin (käsitteellistäminen, menetelmät, tulokset, rajoitukset).	Luotettavuustarkastelu on monipuolista sisällön ja lähteiden osalta ja nostaa esille keskeisiä kriittisiä näkökulmia myös tutkijan omasta toiminnasta.
5	Tulosten tulkinta ja pohdinta osoittavat itsenäisyyttä, kriittisyyttä, innovatiivisuutta sekä kykyä jäsentää laajoja asiakokonaisuuksia niin omien tulosten kuin teoreettisen/käsitteellisen taustan osalta.	Tulosten merkitystä on pohdittu monipuolisesti ja syvällisesti. Johtopäätökset ovat selkeitä, ja ne perustuvat tarkoituksenmukaisesti tuloksiin ja kytkeytyvät käsitteelliseen ja teoreettiseen taustaan sekä johdantoon. Esitetään tutkimusaiheen kannalta relevantteja ja innovatiivisia jatkotutkimusehdotuksia sekä niitä perustellaan erinomaisesti.	Tutkimusprosessia tarkastellaan kaikilta osa-alueilta monipuolisesti ja kriittisesti (käsitteellistäminen, menetelmät, tulokset, rajoitukset).	Tutkimuksen luotettavuuden tarkastelu on monipuolista ja oivaltavaa. Se sisältää oman toiminnan kriittistä reflektiota sekä kohdentuu käytettyihin menetelmällisiin ratkaisuihin ja perustuu lähteisiin.

Osa-alue 5. Tieteellinen kirjoittaminen

	Tutkimusraportin rakenteen loogisuus ja johdonmukaisuus	Viittaustekniikka sekä taulukoiden ja kuvioiden käyttö	Tieteellisen tyylin ja sanaston hallinta	Tekstin luettavuus, sujuvuus ja sidosteisuus
1	Tutkimusraportin rakenne on epälooginen ja puutteellinen.	Viittaustekniikassa sekä taulukoiden ja kuvioiden käytössä on lukuisia virheitä tai heikkouksia.	Sanasto on kapeaa ja arkikielistä.	Kieliasu on viimeistelemätöntä, tekstissä on kielellisiä virheitä ja tekstin sidosteisuudessa on puutteita.
2	Tutkimusraportin kokonaisrakenne ja/tai alulukujen suhde on osin epälooginen.	Viittaustekniikassa sekä taulukoiden ja kuvioiden käytössä on osin virheitä ja mekaanisuutta.	Tieteellisen kirjoittamisen tyyli ja sanasto ovat osin tarkoituksenmukaisia, osin arkikielisiä.	Tekstissä on kauttaaltaan erityyppisiä kielellisiä puutteita, jotka eivät kuitenkaan vaikuta ymmärrettävyyteen. Sidosteisuus on vähäistä.
3	Tutkimusraportin kokonaisrakenne on valtaosin johdonmukainen ja selkeä, mutta alaluvuissa saattaa olla epäloogisuutta kokonaisrakenteeseen nähden.	Viittaustekniikka sekä taulukoiden ja kuvioiden käyttö on asianmukaista mutta saattaa olla yksipuolista ja mekaanista.	Kirjoittaminen on tyyliältään pääosin tieteellistä. Tieteellistä sanastoa käytetään valtaosin tarkoituksenmukaisesti.	Teksti on valtaosin kielellisesti virheetöntä, sujuvaa ja sidosteista.
4	Tutkimusraportin kokonaisrakenne on johdonmukainen ja selkeä.	Viittaustekniikka sekä taulukoiden ja kuvioiden käyttö on täsmällistä ja johdonmukaista.	Kirjoittaminen on tyyliältään tieteellistä. Tieteellistä sanastoa käytetään tarkoituksenmukaisesti ja taitavasti.	Teksti on kielellisesti virheetöntä, sujuvaa ja sidosteista.
5	Tutkimusraportin kokonaisrakenne alalukuineen on erinomainen ja muodostaa tutkimuksesta eheän kokonaisuuden.	Viittaustekniikka on täsmällistä ja johdonmukaista sekä taulukoiden ja kuvioiden käyttö on taitavaa ja kauttaaltaan tarkoituksenmukaista.	Kirjoittaja hallitsee tieteellisen kirjoittamisen tyylin ja sanaston erinomaisesti.	Teksti on kielellisesti korkeatasoinen ja osoittaa tieteellisen kirjoittamisen erinomaisia taitoja ja kypsyyttä.